Gemeente Amsterdam

Wethouder(s)	**De Vries**
Portefeuille	Verkeer en Vervoer
Secundaire portefeuille	Smart Mobilty
Rubricering	Actief openbaar
Gremium	Map
Datum	12 augustus 2021

Onderwerp

Samenwerking Urban Air Mobility

Gevraagde beslispunten

~~1. Kennisnemen van de samenwerking met het World Economic Forum op het gebied van Urban Air Mobility onder de naam: *"Advanced Aerial Mobility Cities and Regions Coalition Charter"*.~~

~~2.~~1. **Instemmen met het ondertekenen van de WEF *"Advanced Aerial Mobility Cities and Regions Coalition Charter*, waarmee Amsterdam als "~~*demonstrator city*~~"demostratie stad" meedoet aan de samenwerking met de WEF-community rondom *urban air mobility (UAM)*.**

a. De charter is een initiatief van het WEF om binnen de community de samenwerking vorm te geven op het gebied van Urban Air Mobility.
b. Het WEF vraagt hiermee aan Amsterdam om invulling te geven aan de onderstaande drie pijlers en de kennis te delen binnen de community:
   1. *Undertake a transparent, multi-stakeholder policy making process that enables AAM activity in your jurisdiction.*
   2. *Publicly publish the results of that policy making process from which others can learn.*
   3. *Undertake a pilot utilizing the developed policy.*
c. De kennis die hiermee wordt opgedaan kan worden gebruikt voor het maken van beleid ~~wat nog uitgewerkt moet worden~~ rondom drones in steden.
d. Andere steden die meedoen zijn o.a. Parijs, Dubai, Los Angeles, Orlando en Singapore.
e. De resultaten worden tevens gedeeld tijdens de Amsterdam Drone Week 2022
f. Aan de samenwerking zitten geen financiële verplichtingen. De activiteiten om invulling te geven aan de drie pijlers zijn gedekt vanuit het programma Smart Mobility.

~~3.~~2. **Kennisnemen van de voorbereidingen voor een drone testvlucht met Just Eat Takeaway.com over het IJ.**

a. Just Eat Takeaway verkent de inzet van drones om primair de zakelijke maaltijden direct vanuit de keuken via de drone te bezorgen op locatie.
b. Just Eat Takeaway (Thuisbezorgd.nl) heeft de gemeente benaderd om gezamenlijk op te trekken in de uitvoering van een testvlucht op 28 oktober as., waarbij via het dak van de ADAM Toren een maaltijd direct vanuit Restaurant Moon wordt gevlogen naar het nieuwe hoofdkantoor van Just Eat Takeaway aan de Piethein Kade.
c. Het Ministerie van IenW en ILT heeft de aanvraag van Just Eat Takeaway voor de

Met opmerkingen [D1]: Checkvraag: moet dit engels of nederlands zijn?

Met opmerkingen [GSv2]: Klopt dit?

testvlucht goedgekeurd.

d. De vlucht wordt ~~zal~~ geheel voorbereid middels een vluchtplan, afgestemd met de Luchtverkeersleiding Nederland en onder toezicht van een drone operations team uitgevoerd.
e. Ook communicatie naar omwonenden zal vooraf gebeuren incl. een enquête achteraf.

Met opmerkingen [GSv3]: Zie opmerking onder ad2.

~~4.~~3. **Instemmen met de aanwezigheid van de wethouder tijdens de testvlucht op 28 oktober as.**

Onderbouwing beslispunten

Bestuurlijke achtergrond

In juli 2019 is het programma Smart Mobility vastgesteld door de gemeenteraad. Eén van de onderdelen is het experimenteren en onderzoek (naar de haalbaarheid) doen naar nieuwe vormen van vervoer over water, land en lucht. Specifiek ten aanzien van nieuwe vormen van mobiliteit in ~~over~~ het lager luchtruim ~~gesproken~~ heeft daar in Amsterdam tot ~~op~~ 2018 weinig onderzoek en of innovatie kunnen plaats vindenplaatsgevonden vanwege de strenge wet- en regelgeving die gelden ~~vanwege~~ als gevolg van de ligging van de stad ten opzichte van de luchthaven Schiphol.

Desalniettemin is de drone sector volop in ontwikkeling en wordt ~~zie je dat~~ in (vooral rurale) gebieden in het land geëxperimenteerd ~~wordt~~ met de inzet van dronetechnologie en drone toepassingen. De experimenten lopen uiteen~~Uiteenlopend~~ van toepassingen waarin de drone bepaalde werkzaamheden~~het werk~~ veiliger, makkelijker en sneller ~~voorziet~~maakt, denk hierbij aan de inspectie van objecten, tot aan het vervoeren van goederen en of personen via een drone.

Op 17 maart dit jaar ~~bent u~~is de wethouder ~~ook~~ geïnformeerd over de ambities vanuit het Amsterdamse op de inzet van drones, mede ter voorbereiding op het~~uw~~ gesprek met [redacted] van de Schiphol ~~Groep~~Group. Hierin is afgesproken dat Amsterdam via (internationale) samenwerkingen kennis op doet over de effecten van *urban air mobility*. ~~De achtergrond in Amsterdam is dat we~~Samen samen met [redacted] ~~(CEO RAI Amsterdam) en met steun van de Europese Commissie en de Europese Luchtvaart Autoriteit (EASA) zijn we in in 2018 gestart met het platform Amsterdam Drone Week (ADW). Een platform waarin samengewerkt wordt aan het verbinden van om wet- en regelgevers te verbinden aan de drone sector en afnemers, om zodoende te komen tot een werkbaar ecosysteem. Met jaarlijks terugkerende hybride events is de Amsterdam Drone Week tot een (winstgevend) platform met enkele duizenden terugkerende deelnemers uitgegroeid. Er zijn inmiddels ook waar nu ook diverse spin-offs zijn ontstaan zoals de Dutch Drone Council i.o. waarin het Ministerie IenW en ILT samen met een aantal gemeenten (waaronder Amsterdam en Enschede) spreekt en toewerkt naar een veilige en overzichtelijke indeling van het lager luchtruim boven de stad. De reden dat dit juist nu nodig is en vanuit de ADW gefaciliteerd wordt, heeft te maken met het feit dat er per 2021 (ingang 31-12-2020) herziende Europese regelgeving voor drones gelden. In een notendop is de impact van de nieuwe Europese regelgeving ten opzichte van de oude landelijke regelgeving dat er geen verschil meer bestaat tussen recreatieve of professionele dronevluchten. Het luchtruim mag nu op basis van risicoprofielen wel of niet bevlogen worden in tegenstelling tot~~van een permanent vliegverbod en er is een categorisering aangebracht op

Met opmaak: Lettertype: Cursief

Met opmaak: Doorhalen

~~basis van het type en gewicht van drones. Ook geldt er een registratieplicht voor alle drones boven de 249 gram;. Zie dit als eenzelfde soort vergelijkbaar met de registratieplicht voor auto- en motorvoertuigen bij de RDW.~~

Om de overgang van oude naar nieuwe wetgeving goed te implementeren werkt de Gemeente Amsterdam (vanuit het CTO, Smart Mobility) nauw samen met het Ministerie IenW, ~~en ook~~ de collega's van Toezicht en Handhaving en de politie. Dit zodat we net~~ook~~ zoals ~~we gewend zijn~~het toezicht ~~te houden en te~~en handhaven op de weg en op het water, ook beeld en geluid hebben bij het (toekomstige) verkeer in het lager luchtruim. Om dit goed te kunnen onderzoeken en testen heeft ~~u oud collega~~voormalig wethouder, Sharon Dijksma, in december 2020 tijdens de ADW Amsterdam Drone Lab aangekondigd.~~de aankondiging gedaan van het Amsterdam Drone Lab.~~ Een organisatie met specialisten rondom drone operations, wet- en regelgeving die samen met de gemeente en het Bureau Marineterrein Amsterdam lokaal in stedelijke omgeving kan testen met de inzet van drones. Dit doen we in een gecontroleerd stuk luchtruim boven land en water op het Marineterrein met bijv. de collega's van Dienst Stadswerken, AMS Institute en de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland ~~d,~~ en uiteraard zorgen we voor ~~met~~ de interactie met~~van~~ ~~de~~ omwonenden. Het kunnen valideren en afstemmen met de Amsterdammer en lokale ondernemer op het Marineterrein stelt ons ook in staat beter te werken aan de publieke acceptatie van drones.

Sinds de inwerkingtreding van ~~Nu dat~~ de Europese regelgeving, neemt de ~~al geldt merk je dat de~~ behoefte en interesse vanuit de stad, private partijen ~~, ook~~ toe~~neemt~~. Zo ook de CEO van Just Eat Takeaway, [redacted] die onderzoek wilt doen naar het bezorgen van maaltijden B2B via de drone. Omdat hij van het Ministerie IenW toestemming heeft om te vliegen hebben we ~~wel~~ vanuit het Amsterdamse de handreiking ~~gemaakt~~ geboden om hierin samen op te trekken. Voor ons als organisatie, in de breedte vanuit mobiliteit maar ook het Amsterdam Drone Lab, is dit een testvlucht waar we gecontroleerd ook door de hele keten heen de samenwerking en uitvoering kunnen onderzoeken. Voor Just Eat Takeaway een potentieel nieuwe logistiek proces en vanuit mobiliteit voor ons het onderzoeken waard wat het effect kan zijn voor de drukte op de weg in termen van overlast, verkeersveiligheid en ruimte voor de Amsterdammer. Om maar een paar te noemen.

Kortom een mooie opportuniteit om als gemeente publiek privaat, gedreven door technologische innovatie, te kunnen ondernemen en onderzoeken in eigen stad en verder vorm te geven aan de opvolging, beleid en implementatie.

Ad 1. Instemmen met het ondertekenen van de WEF *"Advanced Aerial Mobility Cities and Regions Coalition Charter*, waarmee Amsterdam als 'demonstrator city' meedoet aan de samenwerking met de WEF-community rondom *urban air mobility*.

Het WEF volgt de Amsterdamse ontwikkelingen en ambities rondom het onderzoeken van drone technologie en heeft ons zodoende gevraagd om als stad deel te nemen aan hun ecosysteem (community) onder de noemer *Advanced Aerial Mobility (AAM)*, zie hiervoor bijlage 1.

Vanuit de WEF-community wordt er gewerkt aan 3 pijlers waar steden zich op focussen binnen~~op de~~ Urban Air Mobility (UAM). Deze term, vaak ook wel Regional Air Mobility genoemd, is gebaseerd op dronetechnologie waar gebruik wordt gemaakt van grote type elektrisch aangedreven drones welke goederen en of personen kunnen vervoeren door de lucht. Deze drones

Met opmerkingen [D4]: Te veel info. Zou ik weghalen. Belangrijk is dat er nu wordt ingestemd met de WEF. We kiezen ervoor om een andere keer uitgebreid in te gaan op het hoe en wat (einde 2021)

Met opmaak: Doorhalen

Met opmerkingen [GSv5]: Beeld en geluid?

Met opmerkingen [GSv6]: Dit hoort onder ad3.

Met opmerkingen [D7R6]: Eens!

Met opmaak: Lettertype: Cursief

zijn nu (nog) bemand. ~~en waar d~~De ambitie vanuit de industrie ~~zich~~ focust zich op onbemande en autonome luchtvaart. Partijen zoals Uber en Amazon investeren in de ontwikkeling van deze vorm van mobiliteit waarin het lager luchtruim als dimensie zal worden toegevoegd aan het verkeersbeeld anno nu ~~over de weg en op het water~~.

~~Het WEF is bekend met en volgt de Amsterdamse ontwikkelingen en ambities rondom het onderzoeken van drone technologie en heeft ons zodoende gevraagd om als stad deel te nemen aan hun ecosysteem (community) onder de noemer Advanced Aerial Mobility (AAM), zie hiervoor bijlage 1.~~

Samenvattend verplichten wij onszelf als stad met de deelname enkel aan het delen van onze beleidsmatige visie, kennis en ervaring. Geen verdere financiële verplichtingen anders dan minimale inzet in tijd vanuit de ambtelijke organisatie om kennis te delen en op te halen bij collega steden zoals Parijs en Dubai. In de bijlage treft u de door het WEF gestelde punten waaraan wij ons committeren met een aantal punten van oplevering. Zo stelt het WEF dat:

1. Undertake a transparent, multi-stakeholder policy making process that enables AAM activity in your jurisdiction. (Examples of this could include a roadmap or an infrastructure gap analysis.)
2. Publicly publish the results of that policy making process from which others can learn.
3. Undertake a pilot utilizing the developed policy.

Verzoek aan de wethouder is om de samenwerking te ondertekenen. Hiermee geven ~~en dat~~ wij als stad onder de noemer van 'smart mobility' en het 'Amsterdam drone lab' invulling op dit onderwerp~~aan geven~~, delen we kennis en doen we ervaring op~~deling en ervaring opdoen op~~ over deze 3 punten. Op het gebied van ~~P~~~~policy making~~beleidsmaken ~~waar we nu o.a. aan~~ werken wij nu o.a. aan~~is~~ validatie en implementatie van de (nieuwe) Europese wet- en regelgeving ten aanzien van~~op~~ drones in steden en aan ~~ook~~ zaken m.b.t. drone veiligheid d.m.v. de inzet van een stedelijk drone detectie netwerk samen met de Veiligheidsregio en de Politie.

Andere steden die meedoen zijn o.a. Parijs, Dubai, Los Angeles, Orlando en Singapore. De kennis die in al deze steden wordt opgedaan en gedeeld geeft inzicht in de impact van drones op metropool steden in en buiten Europa. Deze kennis kan worden gebruikt voor het beleid wat nog uitgewerkt moet worden rondom drones in steden.
De R~~r~~esultaten ~~van wat er nu in Amsterdam speelt~~hiervan kunnen en willen we graag ook delen via de WEF community en ~~ook~~ tijdens de Amsterdam Drone Week in de Rai op 1 sep 2021 en 18 jan 2022. In voorbereiding daarop ontvangt u eind 2021 een rapportage over wat drones op welke manier voor Amsterdam kunnen betekenen. ~~De pilots onder het derde punt die we nu aan het bespreken zijn, sommigen verder in proces van haalbaarheid- is M~~~~met Stadswerken zijn we in gesprek over pilots rondom inspecties van de bruggen, Brandweer Amsterdam-Amstelland rondom incident management en met Just Eat Takeaway over het bezorgen van maaltijden. Hiermee kunnen we invulling aan het derde punt van de WEF charter~~.

~~Andere s~~~~Steden die meedoen zijn o.a. Parijs, Dubai, Los Angeles, Orlando en Singapore. De kennis die in al deze steden wordt opgedaan en gedeelden dit geeft inzicht draagt bij aan de lessen die Amsterdam kan trekken uit in de impact van drones op metropool steden in en buiten Europea. Deze kennisit kan worden gebruikt voor het beleid wat nog uitgewerkt moet worden rondom drones in steden.~~

Met opmaak: Lettertype: Niet Cursief

Met opmerkingen [GSv8]: Dit is niet ADW toch, maar de wef community, dan daarachter zetten. Nu lijtk het alsof ADW op die twee data is.

Met opmerkingen [D9]: Overige experimenten er uit laten. Onderscheid hoofd en bijzaken: dit gaat alleen om WEF. Overige drone ambities en projecten is hij al eerder over geinformeert.

Met opmerkingen [D10]: Overige

Ad 2. Kennisnemen van de voorbereidingen voor een drone testvlucht met Just Eat Takeaway.com over het IJ.

Just Eat Takeaway, moederorganisatie achter Thuisbezorgd.nl, heeft de stad benaderd om gezamenlijk op te trekken in de uitvoering van een testvlucht op 28 oktober as. Als private partij draagt zij de zorg voorover het bezorgen van ruim 38 miljoen maaltijden op jaarbasis (2020) tot aan de deur. Just Eat Takeaway wenst de inzet van drones nader te verkennen om primair de zakelijke maaltijden direct vanuit de keuken via de drone te bezorgen op locatie. Voor hen zal het onderzoek o.a. bijdragen aan het potentieel kunnen verrijken van hun bezorggebied, snellere levertijden, veilige(re), autonome en schone dienstverlening. Hiermee kunnen zij zich onderscheiden van hun nauwe concurrenten in de maaltijd bezorging. ~~Als dienst van maaltijden bezorgen zal hen dit ook onderscheiden van hun nauwe concurrentiepositie.~~

Het Ministerie van IenW en Inspectie Leefomgeving en ~~T~~ Transport heeft hun aanvraag om de testvlucht te houden goedgekeurd en de nadere afstemming met de Gemeente Amsterdam is gestart. De goedkeuring van IenW en ILT is voldoende voor het mogen uitvoeren van een testvlucht. Afstemming met de gemeente is niet verplicht, maar gezien onze nauwe betrokkenheid en rol op dit onderwerp juist erg nuttig. ~~.....~~ De testvlucht houdt in dat er vanuit de ADAM Toren in Stadsdeel Noord een maaltijd (tot maximaal 9 kg) direct vanuit het bestel- en productieproces van Restaurant Moon (zij preparen nationaal en duurzame gerechten) via het dak van de ADAM Toren gevlogen kan worden naar het nieuwe hoofdkantoor van Just Eat Takeaway aan de Piethein Kade 81. Bij deze testvlucht zal de CEO van Just Eat Takeaway, [redacted] aanwezig zijn, alsmede een aantal partners vanuit de logistieke- en drone sector ~~en~~ inclusief leden van de ~~, alsmede~~ pers.

Met opmerkingen [GSv11]: Ik mis hier nog de nuance dat afstemming met gemeente niet verplicht is, goedkeuring van IenW is voldoende.

De vlucht wordt ~~zal~~ geheel voorbereid middels een vluchtplan, afgestemd met de Luchtverkeersleiding Nederland en onder toezicht van een drone operations team uitgevoerd en zal plaatsvinden op donderdag 28 oktober. Ook communicatie naar omwonenden zal vooraf gebeuren incl. een enquête achteraf

Met opmerkingen [GSv12]: Door wie? Zorgt de gemeente voor de communicatie?

Ad 3. Instemmen met ~~uw~~ de aanwezigheid van de wethouder tijdens de testvlucht op 28 oktober as.

In het verlengde van het vorige punt ligt er ~~het eemn~~ verzoek ~~dat u~~ aan de wethouder om aanwezig te zijn ~~bent~~ tijdens ~~de drone vlucht. Dit zal dan plaatsvinden op het dak aan de Piet Heinkade waar u getuige kunt zijn van~~ de eerste (test)vlucht van Just Eat Takeaway met een ~~zoals men dat in de drone industrie noemt~~ ~~payload~~draaggewicht van ruim 9 kilogram aan maaltijden. De constructie die ~~de payload draagt~~ onder de drone hangt is 3D-geprint door het ROC Amsterdam.

Met opmerkingen [D13]: Wat is dat?

Definitieve programma inclusief conceptpersbericht zal in september beschikbaar zijn voor verdere afstemming ~~met u en uw staf~~. Het programma zal bestaan uit een ontvangst op locatie (Piet Heinkade), een (veiligheids)briefing, de testvlucht, persmoment en een aansluitende borrel met vers ingevlogen hapjes van Restaurant Moon. Bij het evenement zal pers (foto en video) aanwezig zijn en indien de wethouder het ~~u dat~~ op prijs stelt zal ~~u~~ ook ~~het~~

e.e.a. op camera worden gevraagd ~~worden~~. ~~Uiteraard zullen wij de Q&A met u voorbereiden.~~

Door zijn aanwezigheid laat de wethouder zien het thema UAM nauw te volgen. ~~Wij hebben de vrijheid genomen om via uw secretariaat een voorlopige reservering in uw agenda te maken voor donderdag 28 oktober van 18.00 tot 19.00 uur.~~

Met opmerkingen [GSv14]: Dit zijn allemaal logische dingen. Hij weet dat we met een opstapformulier komen ter voorbereiding etc.

Volgende processtappen

- 11 augustus map wethouder De Vries en tkn aan wethouder Everhardt
- 28 oktober testvlucht

Advies, afstemming en participatie

~~*Participatie:*~~

Bijlagen

1. AAM Cities and Regions Charter.pdf

Behandelend ambtenaar

CTO Innovatieteam:

[redacted]@amsterdam.nl, 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl, 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl, 06[redacted]